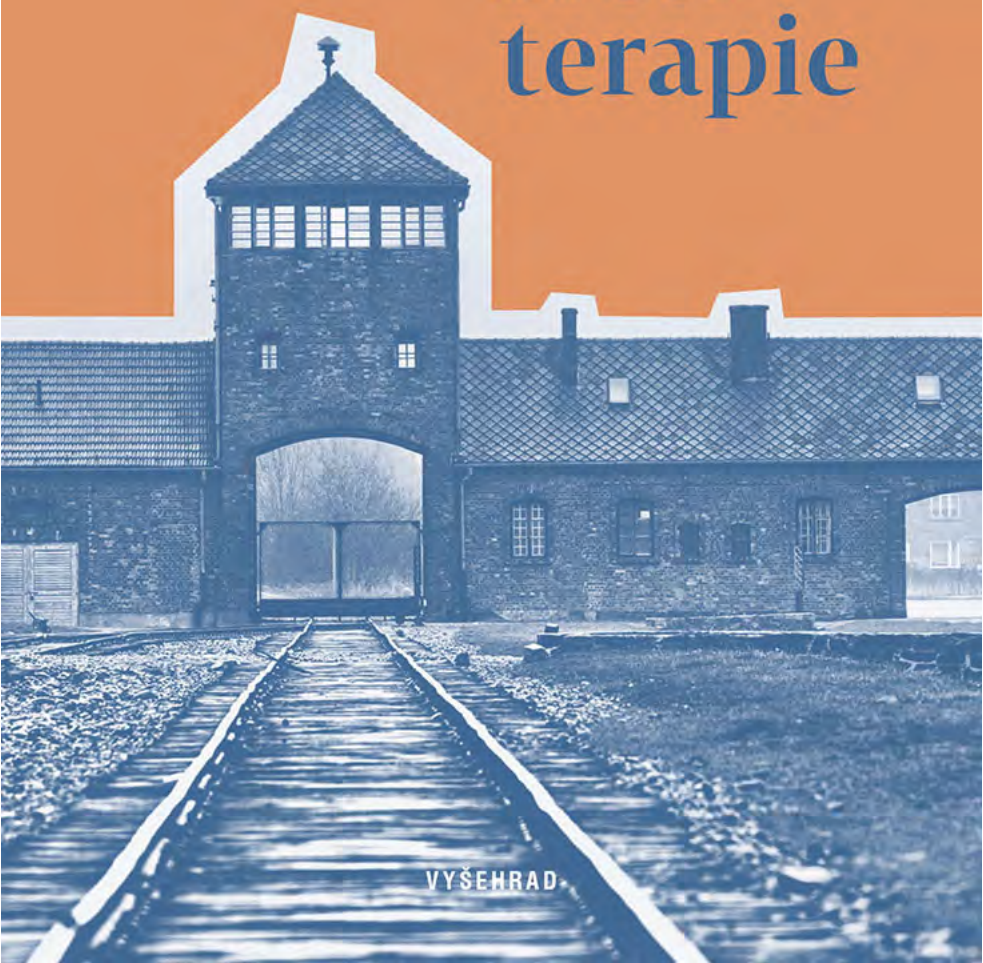

Danuta Chlupová

Třetí terapie

VYŠEHRAĐ

Třetí terapie

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz

Danuta Chlupová
Třetí terapie – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2024

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

Danuta Chlupová

Třetí terapie

Danuta
Chlupová
Třetí
terapie

VYŠEHRAĐ

Chcete, aby příběh této skvělé knihy pokračoval i potom, co ji dočtete? Tak ji pusťte dál do světa!

Vše potřebné se dozvíte na **www.restorio.cz**.

Albatros Media podporuje udržitelný rozvoj, který vrací použitým věcem smysl. On-line antikvariát Restorio vaše knihy odkoupí a zaplatí vám ihned – nečekáte, až se prodají. Získané peníze si můžete nechat, nebo si vyberete charitu, kterou jimi podpoříte. V tom případě navýší Restorio částku o 20 %.

© Danuta Chlupová, 2024

ISBN tištěné verze 978-80-7601-947-8

ISBN e-knihy 978-80-7601-951-5 (1. zveřejnění, 2024) (ePDF)

ISBN e-knihy 978-80-7601-952-2 (1. zveřejnění, 2024) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7601-953-9 (1. zveřejnění, 2024) (mobi)

PROLOG

Fläming, červenec 2015

Slunce ztrácelo sílu, paprsky už nepálily, jen jemně hladily kůži. Grzegorz vypnul motor a vytáhl klíček ze zapalování. Krátkou chvíli si užíval ticho nerušené neustálým šumem. Kamila se také nehýbala. Poslední hodinu prospala a teď se neochotně snažila zvednout ztěžklá víčka.

„Hello,“ zamumlala anglicky, když vešli do přízemní montované stavby, kde se nacházela recepce.

Grzegorz se ironicky ušklíbl. Kamila měla na gymnáziu němčinu, ale neměla ji ráda a vůbec se ji nesnažila používat. Tušil, že je to jedna z mnoha podob jejího vzdoru vůči němu.

Pokynutím hlavy recepční pozdravil. Telefonovala. Omluvně se na příchozí usmála, ale mobil od ucha neodtáhla. Jen ztišila hlas a lehce se pootočila, snad v domněn-
ní, že ji nebudou slyšet a hlavně že jí nebudou rozumět.

„Brigitte, od zítřka se na to číslo nedovoláš. Pořídila jsem si novou SIM-ku. On je všeho schopen... Nemám už sílu číst ty jeho esemesky... Ano, máš pravdu, měla jsem to udělat dávno.“

Levou rukou zasunula za ucho plavé, dokonale rovné vlasy.

„Mám tady klienty, zítra ti zavolám z nového čísla. Budeš se divit, kde jsem skončila...“

Konečně přístroj odložila. Otočila se k hostům s ustaraným výrazem v obličeji. Profesionální úsměv, který vzápětí nasadila, nevypadal ani trochu přirozeně.

„Welcome to Fläming. Přijeli jste z Polska, pokud se nepletu? Mám tu zapsanou na dnešek rezervaci.“

„Můžeme mluvit německy,“ navrhl Grzegorz. „Bude to pro mě jednodušší. V práci používám němčinu denně.“

„Opravdu? To mám radost,“ pronesla hlasem svědčícím o opaku. Nejspíš si uvědomila, že ten muž rozuměl všemu, co před chvílí říkala do telefonu.

Podala mu přihlašovací formulář.

„Přijel jste s... dcerou?“ před posledním slovem na vteřinu zaváhala. Zkoumavě si Kamilu prohlédla.

Neodpověděl. Dal se do vyplňování. Ať si z jejich jmen a dat narození vyvodí, co je libo.

...

Fläming byl opožděný dárek ke Kamiliným sedmnáctým narozeninám. Grzegorz ji obvykle v létě posílal k moři – někdy k Baltu, jindy na jih, ale pokaždé s babičkou. Sám se odmítal těch dovolených účastnit. Nahlas to nikdy neřekl, ale vždy se hrozně těšil na těch deset dní, které stráví o samotě.

Nepotřeboval k odpočinku moře. Potřeboval se alespoň na chvíli zbavit přítomnosti ženy, jež před patnácti lety usoudila, že její syn není schopen vychovat své dítě sám. Byl si jist, že svůj názor dodnes nezměnila, i když se k tomu tématu už dávno nevraceli.

Letos se rozhodl, že stráví dovolenou jinak. Pojedou s Kamilou do Německa na nejlepší bruslařské stezky. Oba měli in-liny rádi, ale ve svém městě spolu nikdy nejezdili. Grzegorz tiše doufal, že je Fläming sblíží.

...

Kamila celkem ochotně pomáhala postavit stan. U vchodu rozmístila kempové židle a stolek, které Grzegorz koupil narychlo před odjezdem. Nikdy předtím nekempovali.

„Je tu hezky,“ pronesla a s úsměvem se rozhlédla kolem sebe. Malý kemp byl čistý, upravený, tráva čerstvě posekaná, živý plot pečlivě zastříhaný.

Grzegorz cítil, jak jím prostupuje pocit úlevy. Cestou toho Kamila moc nenamluvila a on se nemohl zbavit dojmu, že ji vidina společné dovolené vůbec neláká.

„Projedeme se ještě dnes?“ zeptala se. „Je teprve sedm.“

„Samozřejmě,“ souhlasil až příliš ochotně. Zaznělo to, jako by se chtěl dceři za každou cenu zavděčit.

A pak se ozval Grzegorzův mobil a jemu hned bylo jasné, že se vše pokazí. Volala matka. K čertu, jak mohl zapomenout poslat jí zprávu?

„Ahoj, mami. Dojeli jsme v pohodě a zrovna jsme se ubytovali,“ prohodil zvesela, což ho ale neuchránilo před matčínými výčitkami.

„To jsem si oddychla! Nemohl jsi zavolat dřív nebo alespoň poslat esemesku? Podle mého odhadu jste měli dorazit na místo už před třemi hodinami. Nechápeš, že jsem polomrtvá strachem?“

„Uklidni se, mami. Nejdřív jsme se chtěli ubytovat a pak...“

„Mohu mluvit s Kamilkou?“ přerušila ho.

Grzegorzovy rty se zúžily do tenké zlostné čáry. Beze slova podal mobil dceři.

„Babičko, moc se ti omlouváme,“ Kamila se snažila situaci urovnat. „Cesta se nám protáhla, protože jsme sjeli z dálnice a stavili jsme se na chvíli v Lehnici...“

Zmínka o Lehnici starší ženu očividně obměkčila. Zapomněla na výčitky a dalších pár minut si klidně povídala s vnučkou.

Když skončily, Grzegorz se pokusil navázat na předchozí rozhovor.

„Půjdeme na brusle po večeři, nebo hned teď?“

Kamila se na otce podívala, jako by vypustil z úst zvlášť necitlivou poznámku.

„Už se mi nějak nechce. Nechme to na ráno,“ řekla odměřeně.

„Před chvílí se ti chtělo,“ připomněl jí.

Pokrčila rameny.

„Rozmyslela jsem si to.“

„Dělej, jak chceš,“ řekl chladně. „Jdu se tedy projet sám. A ty mezitím nachystej večeři. Kuchyň je tamhle v té budově,“ ukázal rukou.

Nezajímalo ho, jak se Kamila zatvářila. Vzal si prilbu a brusle a odešel k lavici u recepce, aby si je nasadil přímo u výjezdu na asfaltovou stezku.

...

Recepční stála před budovou a nasávala kouř z cigarety. Mimoděk se zamračil. Neměl rád kuřačky.

„Jdete se projet,“ konstatovala zjevnou skutečnost.

„Ano.“

„Dceru to neláká?“

„Rozhodla se, že mezitím nachystá večeři.“

„To je od ní hezké,“ usmála se Němka a típla cigaretu.

Grzegorz zvedl zrak od bruslí, které si zrovna utahoval, a letmo si ženu prohlédl. Byla střední postavy, štíhlá, s trochu chlapeckými tvary, hubené nohy obepínaly džíny, příliš malá ňadra byla schovaná pod obyčejným bavlněným tílkem. Zato vlasy – na nich se Grzegorzův pohled na okamžik zálibně zastavil – se teď krásně leskly v paprscích zapadajícího slunce.

„Nejdete domů? Na dveřích máte napsáno, že recepce funguje do osmnácti,“ poznamenal.

„Bydlím tady.“

Jakmile se kolečka bruslí začala pravidelně odrážet od dokonale hladkého asfaltu, Grzegorze se zmocnila radost z plynulého pohybu. Kousek za bránou kempu protínala asfaltová stezka louku. Lehce klesala, pak mírně stoupala a pokračovala zatáčkou ztrácející se za kukuřičným polem. Kůži příjemně ochlazoval večerní vánek.

Skřípající trojúhelníkové soužití s matkou a dcerou hodil za hlavu. Problémy cizí Němky ho už teprve nezajímaly.

• • •

Ráno Grzegorze vzbudily sluneční paprsky deroucí se do stanu. Kamila se také pomalu probouzela, vrtěla se ve spacáku, ale oči ještě neotevřela.

Vyšel ven. Přimhouřil oči, protože jej slunce oslepilo. Tráva byla pokryta rosou, ve vzduchu se vznášela jemná mlha. Grzegorz to vzal jako příslib krásného dne.

Vydal se směrem k budově, kde bylo hygienické zázemí a kuchyň. Cestou zahlédl mladou ženu z recepce. Stála na malinkaté terase u jednoho z bungalovů a dívala se někam daleko. Opět kouřila. Měla na sobě kraťasy, neučesané vlasy jí spadaly k ramenům.

Grzegorz se zastavil a uvažoval, jestli za ní má zajít. Než se rozhodl, žena zvedla ruku a trochu váhavě mu zamávala.

„Guten Morgen!“ zavolal. „Vyspala jste se?“

„Jakž takž. Nedokážu dlouho spát. A vy?“ odpověděla.

Vydal se směrem k ní.

„Nestěžuji si. I když je pravda, že jsem se párkrát probudil, nejsem zvyklý stanovat,“ řekl, když už stál u jejího bungalovu.

„Myslela jsem si, že je to váš oblíbený způsob trávení dovolené.“

„Právě naopak – letos je to výjimka.“

Dál už si neměli co říct. Rozhostilo se mezi nimi ticho. „Bruslíte taky?“ pokusil se je přerušit neutrální otázkou.

„Ne. Ani nejezdím na kole. Asi se teď zeptáte, co tady dělám? Tedy kromě toho, že tu pracuju.“

Pokrčil rameny.

„Nemusím to nutně vědět.“

• • •

Den se povedl. Oba s Kamilou zapomněli na včerejší neshody a projeli na bruslích okruh dlouhý skoro padesát kilometrů. Grzegorz by si nikdy nepomyslel, že bude schopný zvládnout takovou trasu během jednoho dne. Ostatně i Kamila byla nadšená povrchem, o jakém v Polsku mohli jen snít. Líbily se jim upravené vesnice, jimiž projížděli, a nechápali, že nejvyhlášenější bruslařské stezky v Německu jsou téměř liduprázdné.

V kempu bylo slyšet hlavně češtinu. Ostatně i informační tabule byly německé a české.

„Vidím, že jako Polák jsem tu spíš výjimka,“ pronesl Grzegorz, když si večer přisedl k recepci. Měla po službě a četla si na terase u své chatky. „Češi jsou tak zapálení bruslaři?“

„Vypadá to tak. Ale vlastně ani nevím, kolik jich sem jezdí, pracuji tady teprve pár týdnů,“ odpověděla.

„Co čtete?“ změnil téma.

Neochotně, jako by se trochu styděla, mu ukázala přebal knihy. Jmenovala se *Mein Vater war Nazi* – Můj otec byl nacist. Znal ji, napsala ji Haidi Streletzová.

„Četl jsem ji před pár lety,“ řekl. „Jak vidím, zajímají nás podobná témata.“

Žena se zatvářila rozpačitě. Měl dojem, že jí jeho poznamka nebyla příjemná.

„Vyšla i polsky?“ zeptala se.

„Nevím, četl jsem ji v originále.“

„Vždyť vy vlastně umíte německy. Máte nějakou firmu? Obchodujete s Němci?“

Lehce ironicky se usmál, když se v mysli pokusil spojit s místem svého působení slovo „firma“.

„Mám denně německé zákazníky,“ odpověděl nepřímě.

„Představte si, že já jsem se svého času chtěla naučit polsky. Když jsem byla na vysoké. Odjela jsem na výměnný pobyt do Vratislavi. Ale téměř nic si z polštiny nepamatuji, nanejvýš jednotlivá slova.“

„Jak dlouho jste tam byla? Jeden semestr?“

Zavrtěla hlavou.

„Bohužel ani to ne. Moc dlouho jsem se nezdržela. Po dvou měsících jsem se musela vrátit domů. Z rodinných důvodů, potřebovala mě matka.“

Ženin obličej se změnil, její oči posmutněly. Mlčky seděli vedle sebe. Pak Grzegorz uslyšel za zády kroky. Otočil se. Mířila k nim Kamila s mobilem v ruce.

Ženu z recepcie ani nepozdravila, hned se obrátila na otce:

„Babička chce s tebou mluvit.“

• • •

„Proč s tou Němkou trávíš tolik času?“ zeptala se Kamila vyčítavě u večere. Jedli u stanu pizzu ohřátou v mikrovlnce.

„Když ji náhodou potkám, prohodím s ní pár slov, toť vše,“ ohradil se.

„Ty ji nepotkáváš náhodně, ty ji vyhledáváš,“ namítla.

„Přeháníš, Kamilo.“

V noci Grzegorz nemohl usnout, přestože byl notně unavený. Dcera spala, jako by ji do vody hodil, zatímco on se neustále převaloval. Rozmrzele zkontroloval čas na mobilu. Bylo pár minut po jedné.

Rezignovaně vzdychl. Rozhodl se projít. Možná mu krátká procházka na vzduchu pomůže usnout. Snažil

se co nejtíšeji rozepnout stan. Kamila se ani nepohnula. Mezi řadami ztichlých stanů a chatek zamířil do vzdálenější části kempu, kde nebyly žádné bungalovy a tábořiště bylo téměř prázdné. Ani chodníky tady nebyly osvětlené.

Po několika minutách si všiml blížící se postavy. Ve tmě ji pořádně neviděl, ale hned si byl jistý, že je to recepční. Zastavila se pár metrů před ním, ztuhla, snad úlekem. Instinktivně přitiskla ruce k hrudi.

„Hallo, nebojte se mě,“ oslovil ji polohlasně.

Uvolnila se a popošla k němu. „To jste vy... Lekla jsem se vás. Byl jste potmě tak podobný...“ Nedokončila větu. Najednou se roztřásla.

Dotkl se jejího ramene a upravil jí svetr volně přehozený přes záda.

„Proč ještě nespíte?“ zeptal se tiše.

„A vy?“

„Ani nevím. Stává se, že nemohu usnout, když jsem příliš unavený.“

„A mě trápí zlé vzpomínky,“ vyhrkla.

Překvapila ho její otevřenost. Nebyl si jist, jak má na ni reagovat.

„Můžeme jít kousek spolu. A nemohli bychom si tykat?“ navrhl.

„Jistě. Jmenuji se Mathilda.“

„A já Grzegorz. Ale to asi bude pro tebe nevyslovitelné.“

Místo odpovědi se tiše rozesmála.

„Můžeš mi říkat Greg,“ navrhl. Denně se tak představoval německým skupinám.

I když se nedomluvili, kterým směrem se vydají, oba odbočili na cestu vedoucí k bruslařským tratím. Stany zůstaly daleko za jejich zády.

„Studovala jsi něco?“ zeptal se Grzegorz.

„Knihovnictví.“

„A pracuješ v oboru?“

„Pracuji tady.“

„Měl jsem za to, že je to jen letní brigáda. V zimě sem asi nikdo nejezdí, ne?“

„Zatím nevím, co bude v zimě.“

Zastavili se na místě, kde se bruslařské stezky rozbíhaly dvěma směry. Mraky zakryly měsíc a hvězdy, dvojici pohltila tma.

„Vrátíme se?“ zeptal se Grzegorz.

Mathilda neodpověděla. Stála a nevypadala, že by se měla pohnout.

„Chceš mi něco říct?“ zeptal se opatrně. Nebyl si vůbec jistý, zda by chtěl, aby se mu cizí žena svěřovala.

Přikývla, ale spíše ten pohyb vycítil, než že by ho v té tmě skutečně viděl.

„Když jste včera přijeli, asi jsi mě slyšel, jak jsem telefonovala. To, co jsem říkala, znělo divně, víd?“ zeptala se ostýchavě. „Někdy se člověk snaží před někým nebo před něčím utéct. Ale ne vždy to jde.“

„Ano, jsou věci, před nimiž se utéct nedá,“ souhlasil. Byl si jistý, že každý z nich mluví o něčem úplně jiném.

Do kempu se vraceli svižným tempem. Ochladilo se, vítr si začal pohrávat s větvemi stromů. Zmizelo kouzlo tiché letní noci, zdání, že se čas zastavil. Téměř spolu nemluvili, oba ponořeni do svých myšlenek. Proto sebou Grzegorz trhl, když se Mathilda zeptala:

„Manželka nebruslí ani nejezdí na kole? Zůstala doma?“

„Nemám manželku,“ odpověděl stručně. Mohl se jí také zeptat na partnera, ale tak nějak tušil, že by dostal vyhýbavou odpověď.

• • •

Ráno Kamilu a Grzegorze probudily kapky deště bubnující o stanovou plachtu. Pršelo celý den. Naštěstí další čtyři dny, které jim zbyly do konce dovolené, byly slunečné. Denně zdolávali desítky kilometrů, užívali si krásné

stezky, občas se zastavili v nějakém zajímavém městečku. Tam si sundali brusle, vytáhli z batohů sandály a procházeli se.

Grzegorz si vždy rád prohlížel kostely. Tady byly v drtivé většině evangelické. Ostatně jen pár desítek kilometrů od jejich kempu se nacházelo Lutherovo město Wittenberg. Nasával místní atmosféru, nasával historii. Dříve ho moc nezajímala, dokud nezačal pracovat na svém současném působišti.

Tiše se radoval ze skutečnosti, že dny, jež trávili s dcerou ve dvou, jim po počátečních neshodách ubíhaly klidně a nekonfliktně. Neměli problém se dohodnout ohledně programu, společně chystali snídaně i večere. O Mathildě se už Kamila nezmiňovala, ostatně Grzegorz Němku od jejich společné noční procházky téměř neviděl.

V Osvětimi bylo soužití s Kamilou složitější. Často se dohadovali o malichernosti, nedokázali najít společnou řeč. Nyní, když pobývali několik set kilometrů od domova, se Grzegorz během dlouhých vyjížděk snažil podívat na jejich rodinnou situaci s větším nadhledem. Přesto se mu to, co viděl, nezamlouvalo. Viděl rodinu, jíž vládne babička, která se v každém sporu otce s dcerou staví na stranu dítěte. Svého syna, přece jen dávno dospělého muže, nebere vážně a chová se k němu tak, jako by nadále potřeboval její péči a rady a hlavně jako by očekávala, že se ve všem bude rozhodovat tak, jak se jí to zamlouvá.

...

Oddechovali na odpočívadle u stezky. Nad jejich hlavami šuměly obrovské větrníky. Vyčnívaly nad les, do něhož byly poněkud necitlivě zasazeny. Grzegorz si všiml v jedné vesnici, jíž projížděli, že nějaké občanské sdružení tam vyvěsilo plakáty proti stavbě dalších větrných elektráren.

Kamila popíjela vodu z láhve a současně ťukala esemesku.

„Píšu babičce, kde právě jsme,“ vysvětlila. „A o těch větrnících.“

To byla od rána už druhá zpráva, kterou posílala jeho matce. Grzegorz se ušklíbl. Copak to je normální, aby sedmnáctiletá holka psala babičce z každé zastávky? Nevzpomínal si, že by se mu Kamila tak často ozývala, když jezdila s babičkou k moři. S nelibostí stiskl rty. Věděl, že proti matce nevyhraje.

„Víš, tati, máme se tu fajn, ale už se těším, až se vrátíme domů. Babičce se po nás určitě stýská, i když teď pobývá v té své Lomné,“ poznamenala dívka. Zastrčila mobil do batohu.

„Po tobě se jí stýská,“ upřesnil Grzegorz.

„Prosím tě, tati! Po tobě snad ne?“

Pokrčil rameny.

„Myslíš si, že tě babička nemá ráda? To je nesmysl,“ odfrkla Kamila. Nesouhlasně se na otce podívala.

Nic na to neřekl. Přitiskl ke rtům láhev, aby měl důvod mlčet.

„Já si spíš myslím, tati, že ty se chováš, jako bys neměl rád svoji mámu a pořád jí něco zazlival. A přece babička se o nás oba stará, o mě i o tebe. Má na starosti celou domácnost.“

Grzegorz pečlivě zašrouboval láhev, zastrčil ji do boční kapsy u batohu a zvedl se z úzké lavice.

„Kamilo, už se v tom nebudeme vrtat. Všichni se máme rádi, souhlas? A teď pokračujme.“

„Ty se vždy vyhýbáš důležitým otázkám.“

Energicky se rozjel. Ani se neohlédl, zda má dceru za sebou. Vyhýbám se důležitým otázkám, zopakoval si v duchu. Chovám se, jako bych matku neměl rád... Hloupé řeči!

Kamilina slova ho rozhořčila, ale po chvílce nad nimi začal přemýšlet. Lesní cesta byla dlouhá, zdála se téměř nekonečná. Měl dost času na to, aby se v tichu, rušeném pouze zvukem koleček klouzajících po asfaltu a vzdalujícím se šumem větrníků, mohl poctivě zamyslet nad dceřinými výtkami.

• • •

Grzegorz měl namířeno do umývárny, když se ze tmy vynořila Mathilda. Vypadala, že ji náhodné setkání potěšilo.

„Ahoj Gregu,“ pozdravila ho s úsměvem.

Pořádně foukalo, měnilo se počasí. Recepční měla rozevláté vlasy a jemu se zdálo, že jí jednotlivé prameny tančí kolem obličeje.

„Ahoj Mathildo.“

„Zítra odjízdíte, vid’?“

„Ano, chtěli bychom vyjet nejpozději v deset. Přijdeme se odhlásit na recepci.“

„Zítra tady nebudu, mám volno. Chci se podívat do Wittenbergu. Službu má kolegyně.“

„V tom případě se rozloučíme teď. Moc se nám tady líbilo,“ řekl Grzegorz a vůbec nepřeháněl.

Mathilda zkousla ret. Zvážněla.

„Gregu, chci ti říct, že v blízké budoucnosti možná pojedu do Polska,“ pronesla takovým tónem, jako by měla v úmyslu podniknout nějakou nebezpečnou výpravu.

„Na dovolenou?“

„Ne, kdepak... Musím tam něco důležitého vyřídit. Možná se tam zdržím déle. Docela dlouho. Myslíš, že bych tam našla nějakou práci?“

Grzegorz se snažil nedat najevo překvapení.

„Ve velkém městě určitě. Mohla bys vyučovat němčinu nebo pracovat v nějaké mezinárodní firmě. Se znalostí jazyků se v Polsku neztratíš.“

„Učit bych snad mohla, nebo spíše doučovat, ale pracovat v nějaké korporaci... To ne. To je pro dravé jedince. Já taková nejsem. Každopádně ti děkuju, Gregu. Možná se někdy potkáme v tvé zemi.“

Podali si ruce. Odhrnula z obličeje neposlušné pramínky a vydala se směrem ke svému bungalovu.

Úlevně vydechl. Když se loučili, trnul, aby ho nepožádala o telefonní číslo nebo mailovou adresu. Neměl chuť jí nechávat na sebe kontakt a cítil by se trapně, kdyby ji musel odmítnout. Z nějakého nejasného důvodu ho myšlenka, že by Mathilda mohla přijet za ním do Polska, znepokojovala.

Večer se s Kamilou dali do balení. Ráno už jen složí stan, srolují karimatky a spacáky a po snídani se vydají na cestu domů. Grzegorz zrovna ukládal trika do kufru, když si náhle uvědomil, že Mathilda o něm ví všechno, co potřebuje. Nemusela ho žádat o údaje, protože je dávno měla. Na recepci vyplnil přece přihlašovací kartu. Bylo na ní všechno: bydliště, telefon, mailová adresa.

KAPITOLA 1

Krakov, červen 1995

„Mám toho plné zuby! Zajímalo by mě, jestli existuje holka, která by se strefila do matčina vkusu,“ vztekal se Andrzej.

Vyšli si spolu s Grzegorzem na pivo na Kazimierz, do staré židovské čtvrti. Ale zatímco Grzegorz si pochutnával na hustém tmavém moku, Andrzejův půllitr stál na stole nedotčený.

„Vždyť zná Beatu už pěkně dlouho. Pořád se ještě nesmířila s tím, že jste spolu?“ podivil se Grzegorz.

Andrzej jen mávl rukou. Konečně ponořil rty do pěny.

„To nemá smysl rozebírat. Máti Beatu pořád za něco kritizuje. Naposledy se jí nelíbilo, že si moc často – dle jejího názoru samozřejmě – kupuje nové hadry. Utrácí snad její peníze?! Řekl jsem, že se mi líbí, že moje holka o sebe dbá – a hned byl oheň na střeše.“

„A otec? Ten je na čí straně?“ zajímal se Grzegorz.

„Jako bys ho neznal. Má rád svůj klid. Když se začneme dohadovat, hned se vytratí. Těžko ho lze označit za spojence.“

Rozhostilo se ticho. Oba studenti mlčky popíjeli pivo.

„Kdybys tušil, jakou máš výhodu, že tvoje matka je jiná,“ pronesl po chvílce Andrzej. Ani se nesnažil skrýt, jak kamarádovi závidí.

Grzegorz se mlčky pousmál. Ano, musel přiznat, že má v životě štěstí. Chodil s úžasnou dívkou, kterou jeho matka milovala stejně jako on. Někdy mu to přišlo až divné, že jeho máti tak zbožňuje svou budoucí snachu. Ale po důvodech se nepídil, jelikož mu ta situace víc než vyhovovala.

„Ani kdybych chtěl, tak bych se s tebou nemohl rozejít. Matka by mi utrhla hlavu,“ dobíral si občas Alicji.

Ve skutečnosti na rozchod ani nepomyslel. Znali se s Alou několik měsíců, a už oba věděli, že zbytek života chtějí strávit společně. Grzegorz si byl jistý, že jejich štěstí nemůže nic překazit.

• • •

Grzegorz a Alicja se vzali hned po promoci. Kamilka se narodila v květnu devadesát osm. Když se blížil výjimečný silvestr, poslední s jedničkou na začátku letopočtu, měla rok a půl. Ráda si hrávala s babičkou, která vnučce zcela propadla. Mladí rodiče si rozhodně nemohli stěžovat, že by měli pro sebe málo času.

„Vyrazíme s kamarády na silvestra na hory,“ navrhl Grzegorz.

„A co uděláme s Kamilkou? Myslíš, že tvoje maminka s ní bude chtít trávit silvestra sama?“ pochybovala Alicja.

Bydleli s matkou ve společném bytě v Osvětimi. Grzegorz si nebyl jistý, zda je to ideální řešení, ale oběma ženám to vyhovovalo. Matka měla pro sebe ve velkém třípokojovém bytě jednu místnost a to jí stačilo. Alicjini rodiče bydleli daleko, v Lehnici v Dolním Slezsku, a tak byla Alicja ráda, že jí tchyně ochotně hlídá dceru a stará se o domácnost. Dokázala to ocenit a vždy se ke Grzegorzově matce chovala hezky a s úctou.

„Samozřejmě, že na silvestra Kamilku pohlídám. Klidně jeďte na hory,“ Barbara hned ochotně souhlasila, čímž

rozptýlila snašiny obavy. Milovala okamžiky, kdy měla Kamilku jen pro sebe. Představovala si, že je to její vlastní dcerka. Ta, která zemřela dřív, než se stihla narodit. Pořád ji viděla jako bezbranné nemluvně, i když ve skutečnosti, kdyby dívka žila, už by jí bylo dvacet.

Grzegorz vše zorganizoval. Objednal ubytování na chatě v Beskydech a silvestrovskou večeři pro osmičlennou skupinu přátel. Litoval jen, že s nimi nebudou Andrzej a Beata. Ti už měli jiné plány.

Pár dní před silvestrem se Alicja zeptala:

„Dalo by se sehnat ještě jedno místo na chatě? Pro Annu.“

Grzegorz letmo Annu znal, na vysoké s jeho ženou kamarádila. Poslední dobou se vídaly méně často, ale pořád byly v kontaktu.

„Zkusím. Jen jedno?“ podivil se. „Její přítel s ní nepojede?“

„Roman má službu v elektrárně. Kvůli Y2K,“ vysvětlila Alicja.

O Y2K se mluvilo už nějakou dobu. Experti i média varovali, že změna letopočtu může ochromit počítačové systémy nepřipravené na příchod roku 2000. Katastrofické scénáře zmiňovaly možné výpadky nebo dokonce havárie elektráren, problémy v pozemním i leteckém provozu, v bankách, nemocnicích a jiných institucích. Informatici a krizoví manažeři měli být posledního prosince v pohotovosti.

„Romanovi to nevadí, že Anna pojede bez něj?“ zajímal se Grzegorz.

„Prý není nadšený, ale ona si postavila hlavu. Nemíní trávit silvestr sama doma.“

Grzegorz neviděl důvod, proč by manželčině kamarádce nepomohl. Na chatě už sice neměli volná lůžka, ale Grzegorz přesvědčil majitele, že tu noc stejně nikdo pořádně spát nebude, tak se tam nějak všichni srovnají.